

Міністерство освіти і науки України

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ**

НАКАЗ

08.07.2021

Харків

№ 221

Про введення в дію рішення
Вченої ради університету

Відповідно до ст. 36 Закону України «Про вищу освіту» та протоколу
№ 6 засідання Вченої ради університету від 02 липня 2021 року,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити та ввести в дію рішення Вченої ради університету з питання
«Про затвердження Положення про педагогічну практику здобувачів третього
(освітньо-наукового) рівня вищої освіти у Харківському національному
університеті радіоелектроніки».

2. Затвердити та ввести в дію Положення про педагогічну практику
здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у Харківському
національному університеті радіоелектроніки (додається).

3. Контроль за виконанням наказу покласти на першого проректора
Рубана І.В.

Ректор

В.В. Семенець

Проект вносить:
Учений секретар

І.В. Магдаліна

05.07.2021

Узгоджено:

Перший проректор

І.В. Рубан

06.07.21

Начальник юридичного відділу

Д.І. Чулков

06.07.21

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет радіоелектроніки

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ ХНУРЕ
08.07.2021 № 221

ПОЛОЖЕННЯ
про педагогічну практику
здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
у Харківському національному університеті радіоелектроніки

Харків 2021

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Це Положення визначає загальний порядок організації, проведення і підведення підсумків педагогічної практики (далі – практики) здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (далі – здобувач, аспірант) у процесі їхньої підготовки в Харківському національному університеті радіоелектроніки (далі – Університет).

1.2 Педагогічна практика є невід’ємною складовою програми підготовки здобувачів освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти і призначена для набуття здобувачами компетентностей щодо здійснення освітнього процесу, навчання, розвитку і професійної підготовки студентів до певного виду професійно-орієнтованої діяльності.

1.3 Положення розроблено відповідно до нормативно-правових актів: Закону України «Про вищу освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23 березня 2016 р. № 261 та «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23 листопада 2011 р. № 1341, наказу МОН України «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» від 8 квітня 1993 р. № 93; Положення «Про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Харківському національному університеті радіоелектроніки та інших нормативних актів Університету від 2 лютого 2021 р. № 53.

1.4 Згідно з навчальними планами усіх спеціальностей аспіранти проходять практику протягом третього року навчання. Загальний обсяг практики визначається навчальним планом, але не повинен бути менше 60 годин (2 кредити ЄКТС).

Зміст практичної підготовки визначається робочою програмою практики, що регламентує організацію практичного навчання аспірантів з урахуванням специфіки їхньої підготовки. Робоча програма розробляється кафедрою, за якою закріплений аспірант згідно наказу, та затверджується керівництвом університету (деканом відповідного факультету).

1.5 Педагогічна практика проводиться після засвоєння програми дисципліни «Психолого-педагогічні основи науково-педагогічної діяльності» і є обов'язковою для усіх аспірантів очної і заочної форми навчання.

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ АСПІРАНТІВ

2.1 Метою практики є формування та розвиток професійно-педагогічних компетентностей, знань, навичок та умінь викладача вищої школи з питань організації і форм здійснення освітнього процесу в сучасних умовах.

2.2 Завданнями педагогічної практики є:

- отримання здобувачами знань з методики навчання спеціальних дисциплін за профілем підготовки;
- розвиток викладацьких навичок з психології викладання та педагогічної майстерності;
- оволодіння навичками та вмінням виконувати навчально-методичну роботу викладача ЗВО.

Практика здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти передбачає безперервність та послідовність її проведення для формування достатнього рівня практичних компетентностей відповідно до запланованих результатів підготовки.

3 ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

3.1 Зміст педагогічної практики визначається необхідністю набуття компетентностей для подальшої викладацької діяльності та досягнення результатів навчання, визначених освітньо-науковою програмою підготовки третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Педагогічна практика має комплексний характер та складається з наступних напрямів:

- викладацька робота – набуття аспірантом компетентностей, знань, навичок, що сприятимуть викладацькій діяльності, проведенню аудиторних занять з викладання дисциплін за спеціальністю;

- організаційно-виховна робота – набуття компетентностей та досвіду організації та проведення поза аудиторної та виховної роботи зі здобувачами вищої освіти різних рівнів.

3.2 Педагогічна практика для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти складається із наступних напрямів діяльності:

- знайомство з нормативно-правовою базою, що встановлює порядок організації та проведення освітнього процесу в ЗВО та в ХНУРЕ зокрема;
- вивчення досвіду викладацької діяльності провідних викладачів університету, кафедри, на якій навчається аспірант;
- розробка проєктів змісту аудиторних занять, що забезпечує послідовне викладення матеріалу та його засвоєння здобувачами вищої освіти;
- розробка проєктів навчально-методичного забезпечення для проведення занять та контролю знань здобувачів вищої освіти;
- самостійне проведення навчальних занять;
- індивідуальна робота з вивчення дисциплін та проведення наукових та практичних досліджень зі здобувачами вищої освіти;
- організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

3.3 За необхідності у разі згоди керівника практики здобувач може опанувати додаткові напрями педагогічної практики:

- організація та проведення студентського наукового гуртка за напрямом дослідження;
- проведення заходів, що дозволяє аспіранту опанувати додаткові навички організаційної та методичної роботи;
- участь у створенні індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів вищої освіти завдяки залученню їх до наукової діяльності тощо.

3.4 Педагогічна практика проводиться по закінченню вивчення основних фахових дисциплін освітньої складової, що створює умови для виконання здобувачами в період практики конкретних завдань, безпосередньо пов'язаних із теоретичними курсами.

3.5 Базою практики переважно є кафедра, за якою закріплений аспірант. За необхідності, за погодженням з науковим керівником та завідувачем кафедри базою практики може бути визначена інша кафедра університету або кафедра іншого ЗВО, науково-дослідна установа, інша організація, в якій практикант може отримати компетентності щодо викладацької діяльності та педагогічний досвід.

3.6 Загальне керівництво та контроль за проходженням практики аспіранта покладається на завідувача кафедри, за якою закріплений даний аспірант. Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням плану практики аспіранта здійснюється його науковим керівником, який:

- забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів практики;
- допомагає скласти індивідуальний план практики аспіранта, конкретизувати відповідно до програми практики зміст занять та затверджує план на весь період;
- узгоджує з аспірантом дисципліни, навчальні групи для проведення педагогічної практики;
- узгоджує з іншими викладачами проведення навчальної та методичної роботи аспіранта (за необхідності);
- надає необхідну методичну літературу щодо викладання дисципліни;
- надає методичну допомогу в плануванні та організації навчальної взаємодії;
- контролює роботу аспіранта, відвідування занять та інші види його роботи зі здобувачами вищої освіти, приймає заходи щодо ліквідації недоліків в організації практики;
- готує відгук про проходження практики.

3.7 Педагогічна практика за рішенням кафедри може бути зарахована у разі, коли здобувач професійно провадить в університеті викладацьку діяльність (за трудовим договором або іншим видом договору), за умови що така робота відповідає вимогам програми практики. При цьому не менше 50 відсотків часу відводиться на загальнопрофесійну підготовку за програмою практики.

3.8 Звіт з проходження педагогічної практики оформлюється відповідно до форми із зазначенням фактично проведених робіт (додаток 1).

4. ПРАВА І ОBOB'ЯЗКИ АСПІРАНТА

4.1 Аспірант при проходженні практики має право:

- перед початком практики ознайомитися з програмою практики;

- з усіх питань, які виникають під час проходження практики, звертатись до наукового керівника, завідувача кафедри, завідувача відділу аспірантури та докторантури;

- вносити пропозиції з удосконалення організації практики;

- за попередньою домовленістю відвідувати заняття провідних викладачів Університету з метою вивчення методики викладання, знайомства з науково-педагогічним досвідом;

- до початку практики одержати від керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів.

4.2. Аспірант зобов'язаний:

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, та рекомендації керівника;

- бути присутнім на всіх організаційно-методичних заходах кафедри;

- нести відповідальність за виконану роботу;

- своєчасно скласти залік з педагогічної практики;

- подати письмовий звіт з проходження педагогічної практики.

4.3 Аспірант зобов'язаний виконувати правила внутрішнього розпорядку Університету, розпорядження та накази Університету. У разі невиконання вимог, які висуваються практиканту, аспірант може бути відсторонений від проходження практики.

4.4 Аспірант відсторонений від практики або робота якого на практиці визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав індивідуальний план. Аспіранту, який не виконав програму практичної підготовки може бути надано право проходження практичної підготовки повторно за умов: згоди керівника практики, завідувача кафедри та проходження практики протягом наступного семестру.

4.5. Здобувач вищої освіти, який повторно отримав негативну оцінку з практичної підготовки, відраховується з Університету наказом Університету за поданням завідувача відділу аспірантури та докторантури на підставі службової записки від завідувача кафедри.

5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ТА ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

5.1 До документів педагогічної практики належать: наказ про направлення на педагогічну практику; протоколи засідання кафедр щодо

питань з проходження практики аспірантами та їх звітності, індивідуальні звіти аспірантів про проходження практики.

5.2 Наказ про направлення на педагогічну практику є основним документом, що визначає керівника, терміни та місце проходження практики. Наказ про практику готується відділом аспірантури та докторантури після узгодження з кафедрами.

Протоколи відповідних рішень кафедр вміщують розподіл аспірантів між науково-педагогічними працівниками, що є керівниками практики, оперативний контроль за проходженням практики, результати обговорення та оцінки індивідуальних звітів аспірантів.

Індивідуальні звіти аспірантів є основним звітним документом. На основі усного та письмового звіту на засіданні кафедри затверджується загальна оцінка педагогічної практики.

5.3 Поточний контроль здійснюється керівником практики протягом проходження аспірантами педагогічної практики шляхом оцінювання їх систематичної роботи з проведення навчальних занять.

Оцінювання проведених аудиторних занять здійснюється викладачем, під контролем якого ці заняття проводяться.

5.4 Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності практиканта протягом періоду практики. Письмовий звіт разом з іншими документами (щоденником тощо), подається на рецензування керівникові. Кінцевим результатом педагогічної практики є захист її результатів. Звіт з практики аспіранти захищають перед комісією, до складу якої входять керівник практики, завідувач кафедри та завідувач відділу аспірантури та докторантури. Формою контролю результатів захисту звіту з практики є залік. Звіт з практики затверджується на засіданні кафедри, за якою закріплений аспірант.

5.5 Звіт з практики є структурним елементом індивідуального плану підготовки аспіранта.

6 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1 Положення затверджується Вченою радою Університету й уводиться в дію наказом Університету.

6.2 Контроль за виконанням Положення здійснюють посадові особи Університету в межах своїх повноважень, установлених у посадових інструкціях.

6.3 Зміни та доповнення до Положення, пов'язані зі змінами діючого законодавства та нормативних актів, що регламентують підготовку здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, розглядаються й затверджуються Вченою радою Університету й уводяться в дію наказом Університету.

Голова комісії:

Завідувач відділу аспірантури та докторантури В.П. Манаков

Члени комісії:

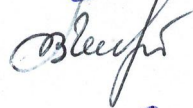
Начальник відділу практики «Центр-кар'єра

 І.М. Ткаченко

Начальник навчального відділу

 А.В. Міхнова

Доцент кафедри ЕК

 В.В. Кирій

Юрисконсульт 1 категорії

юридичного відділу

 К.А. Бурова

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**Харківський національний університет радіоелектроніки****Кафедра** _____**Звіт
з проходження педагогічної практики**

аспіранта кафедри _____

спеціальність _____

освітня програма _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

керівник практики _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Затверджено на засіданні кафедри від _____ № _____

Харків 20 ____

Календарний графік проходження практики ()

№ п/п	Назви робіт	Термін виконання	Відмітки про виконання
1	Прибуття аспіранта на практику		
2	Проведення інструктажу з техніки безпеки та охорони праці		
3	Ознайомлення з місцем роботи аспіранта та надання йому рекомендацій з програми практики та контролю за виконанням її складових		
4	Підготовка методичних матеріалів для проведення лекції, практичних та лабораторних занять		
5	Проведення лекційних, практичних та лабораторних занять		
6	Підготовка методичних матеріалів до вивчення дисципліни навчального плану		
7	Індивідуальне завдання		
8	Складання звіту про практику		

Звіт з виконання навчальної роботи за видами занять

№ п/п	Назви робіт	Дата	Академічна група	Оцінка та підпис викладача
1	Проведення лекції з дисципліни _____ _____ за темою _____ _____			
2	Проведення лабораторної/ практичної роботи з дисципліни _____ _____ за темою _____ _____			

Відгуки викладачів щодо проведення аспірантом навчальних занять

(підпис)

ПІБ

Звіт з педагогічної практики аспіранта

1. Ознайомлення з планами і програмами спеціальності

(код та назва спеціальності)

освітньої програми

« _____ »

(назва ОП)

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
освітньо-професійної (або освітньо-наукової) програми

« _____ »

(назва ОП)

другого (магістерського) рівня вищої освіти,
освітньо-наукової програми

« _____ ».

(назва ОП)

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

2 Ознайомлення з планами роботи кафедри та обов'язковою документацією випускової кафедри:

– з організацією навчальної та методичної роботи кафедри з освітніми програмами, навчальними планами освітніх програм за певними спеціальностями;

– ознайомлення з навчально-методичним комплексом дисциплін (навчальна програма дисципліни, робоча програма навчальної дисципліни, теми і плани лекцій, практичних занять, завдання для самостійної роботи, засоби контролю знань для поточного і підсумкового контролю тощо);

– ознайомлення з матеріалами методичного забезпечення вивчення навчальної дисципліни (підручники, навчальні посібники, тексти лекцій, інструктивно-методичні матеріали до практичних занять, самостійної роботи тощо).

3. Індивідуальна робота зі здобувачами вищої освіти спеціальності

(код та назва спеціальності, назва освітніх програм)

4. Обсяг проведення навчальної роботи за видами:

Вид занять	Дисципліна	Обсяг годин

5. Проведення методичної роботи (розробка тестів з дисципліни, слайд-лекцій окремих тем, практичних занять окремих тем з дисципліни, лабораторних занять окремих тем з дисципліни, індивідуальних поточних та підсумкових завдань тощо)

Відгук керівника

про проходження педагогічної практики аспірантом

ПІБ

на кафедрі _____

В період практики аспірант працював над оформленням необхідних навчально-методичних матеріалів для проведення лекційних та практичних занять, індивідуального завдання з навчальних дисциплін _____

Під час педагогічної практики аспірант виявив себе як ініціативний, працездатний і відповідальний практикант. Продемонстрував високі теоретичні знання і вміння самостійно вирішувати наступні завдання:

- розробка робочої програми з навчальної дисципліни, навчально-методичних матеріалів з навчальної дисципліни;
- розробка змісту, структури навчального матеріалу та проведення різних видів занять;
- забезпечення послідовності викладення матеріалу та міждисциплінарних зв'язків;
- організація та керування пізнавальною діяльністю здобувачів вищої освіти, формування у них критичного мислення;
- вибір методів та засобів навчання і контролю студентів;
- контроль та оцінка результатів та проведення корекції процесу навчання;
- організація та аналіз своєї педагогічної діяльності;
- аналіз навчальної та навчально-методичної літератури і використання її в практиці педагогічної діяльності.

Вважаю, що аспірант _____ пройшов педагогічну практику в повному обсязі, виконав індивідуальне завдання та заслуговує на оцінку _____.

(підпис)

ПІБ